

B. Osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1

Tvorba úspor dieťaťu s nariadenou ústavnou starostlivosťou z prijatého výživného od rodiča výraznou mierou zlepši možnosti dieťaťa, resp. mladého dospelého na štart do života. Z prijatého výživného bude centrum dieťaťu na jeho osobnom účte alebo vkladnej knižke šetriť finančné prostriedky, ktoré bude môcť využiť na osamostatnenie sa, napr. na získanie vlastného bývania, hypotekárneho úveru a pod.

K bodu 2

Umožňuje sa mladým dospelým, aby mohli do dvoch rokov od dosiahnutia plnoletosti požiadať centrum o poskytovanie starostlivosti. V súčasnosti je to možné do jedného roka.

Prax ukazuje, že mladí dospelí, ktorí sa rozhodli odísť z centra hneď po dovŕšení plnoletosti začínajú vnímať svoje rozhodnutie ako nesprávne až po nejakom čase, podľa poznatkov z praxe spravidla v druhom roku po odchode z centra. Práve v tomto čase ich totiž často dobiehajú nesprávne rozhodnutia z predchádzajúceho roka, napr. neplatenie odvodov do zdravotnej poisťovne v období, keď nepracovali a neboli ani v evidencii ako uchádzači o zamestnanie, napr. vzali si rôzne pôžičky, ktoré nedokážu splácať a spravidla sa ocitnú pod exekučným príkazom. Niektorí mladí dospelí ani nemusia mať uvedené problémy, ale jednoducho dospejú a chcú pokračovať v štúdiu, či už dokončiť si neukončené vzdelanie alebo pokračovať v štúdiu na vysokej škole.

Predĺžením lehoty pre centrum na späťvzatie mladého dospelého z jedného roka na dva roky po odchode z centra sa podstatne zvýšia šance mladého dospelého, ktorý sa dostane do nepriaznivej životnej situácie na jej úspešné zvládnutie.

K bodu 3

Návrhom zákona sa zavádza nová povinnosť centra do siedmych dní od doručenia žiadosti mladého dospelého písomne zdôvodniť príčiny neuzatvorenia dohody, pokiaľ sa žiadosti mladého dospelého nevyhovuje z dôvodov na strane centra. Navrhnutá právna úprava napomôže k zvýšeniu transparentnosti procesu v prípade, ak mladý dospelý požiada o poskytovanie starostlivosti a centrum sa s mladým dospelým písomne nedohodne na jeho zotrvaní v centre.

K bodu 4

Situácia mladých dospelých so zdravotným postihnutím je neraz veľmi komplikovaná. Aj keď môžu zotrvať v centre, tento čas je limitovaný rovnako ako u iných mladých dospelých a keďže spravidla nemajú nikoho, kto by sa o nich po dosiahnutí plnoletosti postaral, je nevyhnutné (výchľadovo) riešiť ich umiestnenie do zariadenia sociálnych služieb. Takýto mladí dospelí sa nedokážu pripravovať na osamostatnenie sa, dokonca v niektorých prípadoch nie je vzhľadom na rozumovú vyspelosť možné očakávať ani podanie žiadosti na pokračovanie poskytovania starostlivosti či písomne dohodnúť podmienky zotrvania v centre.

Zavádza sa preto zákonná povinnosť pre všetky zainteresované subjekty vypracovať plán sociálnej práce najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa. Plán sociálnej práce vypracuje centrum spoločne s ostatnými subjektami – príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, obcou, vyšším územným celkom, prípadne aj akreditovaným subjektom. Za týmto účelom centrum zorganizuje stretnutie všetkých subjektov, výsledkom bude dohoda - plán s konkrétnymi úlohami pre každý subjekt. Ide o čiastočné zlepšenie situácie mladých dospelých so zdravotným postihnutím.

K bodu 5

Navrhuje sa efektívne reagovať na skúsenosť z aplikačnej praxe - potrebu upraviť postup, kedy mladý dospelý z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu nie je schopný podať žiadosť o poskytovanie starostlivosti v centre a taktiež nie je schopný pochopiť a podpísať dohodu s centrom, pričom podanie žiadosti a spísanie dohody je zákonná podmienka na poskytovanie starostlivosti mladému dospelému centrom. Jedná sa výlučne o tie prípady mladých dospelých, kedy je podaný návrh na súd na obmedzenie právnej spôsobilosti a na ustanovenie opatrovníka, ale vo veci ešte nie je rozhodnuté. V týchto prípadoch sa podanie žiadosti ani podpísanie dohody nevyžaduje do ustanovenia opatrovníka. Zároveň sa navrhuje jednoznačne upraviť, že podmienky zotrvania takéhoto mladého dospelého dohodne centrum už z opatrovníkom ale podanie žiadosti nebude potrebné.

K bodu 6

Návrh zákona zavádza novú možnosť pomoci mladému dospelému po odchode z centra v prípade nemožnosti zabezpečenia si bývania. Časové ohraničenie pomoci v centre v rozsahu 90 dní je z dôvodu vytvorenia priestoru na podporu riešenia nepriaznivej situácie mladého dospelého a v prípade potreby zabezpečenia vhodnej sociálnej služby. Toto krátkodobé pobytové opatrenie môže trvať maximálne 90 dní v priebehu 12 kalendárnych mesiacov. V praxi je možné jeho opakovanie, po uplynutí 12 kalendárnych mesiacov. Zároveň je jednoznačne upravené, že táto možnosť končí dovŕšením 25 roku veku.

K bodu 7

Návrh zákona zavádza zrušenie úhrad pre dieťaťa s nariadenou ústavnou starostlivosťou a mladého dospelého, ktorý má nárok na výživné - zlepšenie finančnej situácie detí (efekt pri odchode po dovŕšení plnoletosti), odstránenie nerovnosti v úhradách pri rôznych druhoch rozhodnutí súdu - pri výchovných opatreniach a neodkladných opatreniach sa úhrada neurčuje. Uvedené bude znamenať aj nezanedbateľné zníženie administratívnej náročnosti pre centrum.

Návrh zákona zavádza zníženie výšky úhrady rodičovi, ktorému sa poskytuje odborná pomoc v centre pobytovou formou na základe dohody z jednej tridsatiny 20% sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu za deň (1,43 eur) na jednu tridsatinu 10 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu za deň (0,72 eur). Úprava úhrad v prípade, že centrum poskytuje stravu rodičom zostáva vo výške približne 43 eur na jednu plnoletú osobu.

Návrhom zákona sa precizuje ustanovenie ohľadom výpočtu výšky úhrady klientovi - plnoletej fyzickej osoby, pre ktorú sú vykonávané opatrenia centra s resocializačným programom. Aktuálne je určená mesačná úhrada, čo spôsobuje problémy pri určení úhrady v prípade, ak klient (v prvom mesiaci a v poslednom mesiaci pobytu) nie je v centre celý mesiac, navrhuje sa preto vhodnejšie určenie výšky úhrady podľa počtu dní reálneho poskytovania starostlivosti klientovi.

K bodu 8

Navrhuje sa, aby z finančných prostriedkov (výživného, sirotského dôchodku, alebo sirotského výsluhového dôchodku) dieťaťa prijatých po 1. januári 2021 sa úhrada už neurčovala a vytvárali sa z nich po 1. januári 2021 úspory pre dieťa, resp. mladého dospelého.

K Čl. II

Navrhuje sa účinnosť návrhu zákona od 1. januára 2021.